

Cu ocazia celebrării la 1 decembrie 2018 a 100 de ani de istorie modernă a României, Institutul Național de Statistică și-a propus ca până la ziua centenară a Marii Uniri să realizeze periodic un newsletter special dedicat câte unui mare economist/statistician român care, prin aportul său la teoria și practica statistică, a avut o contribuție importantă la dezvoltarea statisticii românești.

Aparițiile vor fi anunțate din timp pe pagina de facebook și vor putea fi consultate pe site-ul Institutului Național de Statistică (www.insse.ro) și al Suplimentului Revistei Române de Statistică (www.revistadestatistica.ro/supliment).

Vladimir Trebici

august 2018

Colectiv redacțional:

Hadrian Tănase
Sorin NEGRUȚI
Andreea IORDAN
Tania CIMPOIERU
Bogdan DRĂGHIA
comunicare@insse.ro

ISSN: 2537 - 3129

Vladimir Trebici s-a născut la 28 februarie 1916 în Bucovina, la Horecea Mănăstirii de lângă Cernăuți. Tatăl său a fost funcționar la Mitropolia Bucovinei, iar mama casnică. A urmat școala primară în localitatea natală, beneficiind în sfera educației primare și de rigorile disciplinei și comportamentului școlii germane pe care

a urmat-o. Studiile liceale le-a făcut la Cernăuți, la Liceul „Aron Pumnul”, iar cele universitare, tot în capitala Bucovinei (Facultatea de Litere și Filosofie și ulterior Facultatea de Drept (1939) ale Universității Cernăuți). Doctoratul l-a susținut în anul 1971 la București,

continuare în pagina 2

Vladimir Trebici - activitatea științifică

urmare din pagina 1

cu teza „Creșterea economică și dezvoltarea populației în RSR în perioada 1948-1969”.

A participat în timpul celui de-al doilea război mondial la campania militară din Est (Odessa și Cotul Donului) și a fost luat și ținut prizonier de către armata sovietică în Nordul Crimeei. A fost veteran de război decorat cu Ordinul „Coroana României”, în grad de cavaler cu spade și panglică și cu „Virtutea Militară”, cl. a V-a (1941). Nu a fost niciodată membru al P.C.R., manifestând constant o distanțare față de zona politicului.

Activitatea profesională

Activitatea profesională s-a întreprins cu cea didactică și științifică, domenii pentru care avea o vocație nativă; a debutat, ca profesor, la Liceul Militar „Ștefan cel Mare” din Cernăuți; șef de secție la Institutul Central de Statistică (între anii 1949-1953); redactor la revista „Probleme economice” (1951-1953); șef de secție la Institutul de Cercetări Economice al

Vladimir Trebici

„Am cunoscut mulți oameni, am fost martor la multe evenimente – unele istorice –, am trăit în state succesoare: Monarhia austro-ungară, Regatul României, apoi Republica Populară și, respectiv, Republica Socialistă România, iar din 1990 România, pur și simplu.”

Fragment dintr-un interviu publicat în revista „Glasul Bucovinei”

Academiei R.S.R. (1956-1958); consilier ministerial și director general adjunct la Direcția Centrală de Statistică (1958-1963); din 1972 până la pensionare a fost cadru didactic la Facultatea de Drept, Academia de Științe Economice, Institutul Politehnic. Însă, de departe, cea mai importantă realizare a profesorului Vladimir Trebici este înființarea în anul 1995 a Centrului de Cercetări Demografice al Academiei Române, instituție pe care a și condus-o și care îi poartă numele.

Demograf, sociolog, statistician

În general, în țară și străinătate, este recunoscut ca demograf, sociolog și statistician. Cunoștea foarte bine limba germană, rusă, franceză, engleză, italiană și ucraineană, dovedind totodată calități de neîntrecut orator. Activitatea sa științifică se remarcă prin diverse studii publicate în reviste de specialitate din domeniile: demografie, statistică, sociologie, economie, istoria științei. Între anii 1957 și 1998 a publicat treizeci de cărți inclusiv în limbi străine.

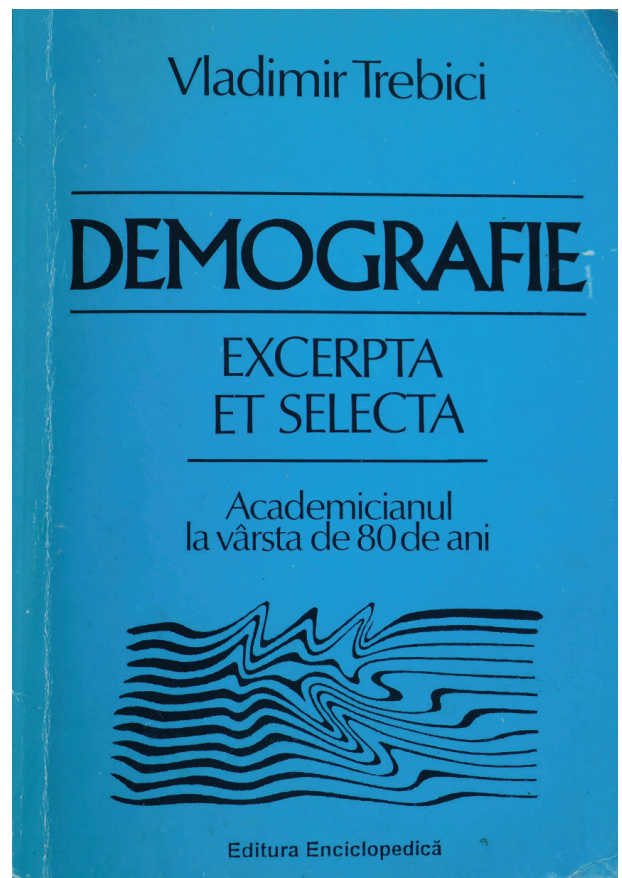
În demografie a studiat și și-a adus contribuții la aproape toate domeniile acestei științe: modele demo-economice, teorii demo-economice, urbanizare, migrația internă, fertilitatea, nupțialitatea, mortalitatea, aspectele teritoriale ale populației, proiectările demografice, structura

populației și îmbătrânirea demografică, populația mondială, cooperarea internațională în demografie, politica demografică.

Ca o recunoaștere a contribuției sale la dezvoltarea domeniului statistic, a fost numit membru în numeroase comisii și institute precum Comisia Națională de Demografie, Uniunea Internațională pentru Studiul Statistic al Populației, Institutul Internațional de Stat și Centrul European de Studii Demografice.

Membru al Academiei Române

În anul 1990 Vladimir Trebici devine membru corespondent al Academiei Române, iar de la 10 noiembrie 1992, membru titular. El a contribuit activ la reactivarea Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina. Astfel, în anul 1990 a sprijinit înființarea

Centrului de Studii „Bucovina”, și a elaborat primul proiect al Enciclopediei Bucovinei. Vladimir Trebici a încetat din viață la 13 februarie 1999.

Harnic, prolific și inspirat, a fost autor de cărți, broșuri, capitole din lucrări (50), contribuții la diferite volume (60), articole și studii (320), recenzii și cronici științifice (140), lecții speciale și conferințe publice (220), emisiuni de radio și de televiziune (360) și volume traduse (10). Unele dintre acestea sunt în limbi străine, axate în particular pe probleme de demografie și statistică; de asemenea a prezentat numeroase comunicări și intervenții la conferințe naționale și internaționale de specialitate, a fost membru în diferite organizații, comisii și asociații străine și internaționale.

Reprezentant al României în lume

A făcut parte din diverse delegații oficiale, ca expert în probleme de statistică, sociologie, demografie, la Moscova (1958), la O.N.U. - New York (1958), la CAER - Moscova (1960), la congresele Asociației Internaționale de Sociologie (Evian - 1966 și Vama - 1970), la Paris (1960 și 1991), Belgrad

(1967), Alpbach (Austria - 1967), Lyon (1972), Montréal (1988), Ciudad de Mexico (1977, 1980), New Delhi (1993). Delegat oficial al României la lucrările Comisiei pentru populație a O.N.U. (New York și Geneva), la sesiunile din San José (Costa Rica), la Santiago (Chile), la Cairo (Egipt), Sofia (Bulgaria) pentru pregătirea Conferinței Mondiale a Populației, ca și la Colocviul din Tunis și invitat la multe alte manifestări științifice din străinătate.

„Demograful țării”

Toată această activitate publică a găsit o rezonanță largă și i-a adus profesorului Trebici renumele de a fi *demograful țării*. Era consultat și în diverse probleme conexe demografiei: istorie, sociologie, economie, etnografie, sănătate publică și altele. În toate aceste domenii servea drept bază de date de o bogăție și diversitate remarcabile, nu numai datorită memoriei sale excepționale, ci și capacității rare de a sugera conexiuni neașteptate între numeroasele domenii care-i erau familiare.

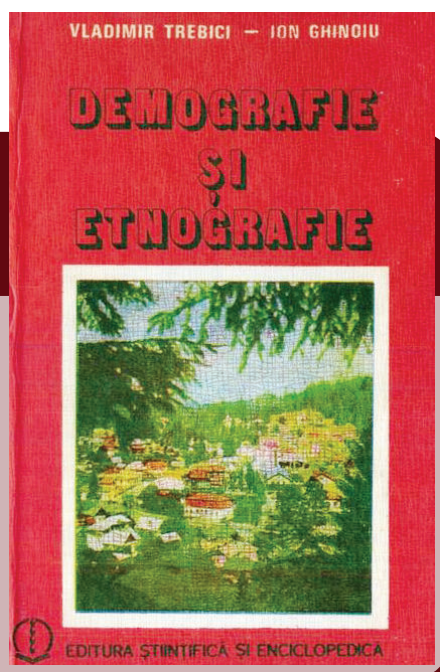
Vladimir Trebici

„Am muncit sistematic, cu dragoste, pe tărâmul meu, așa cum au muncit părinții, neamurile mele, țărani, de aceea cinstesc munca altora. Mi-am dat silința – nu întotdeauna am reușit – să aplic principiile înțelegerii, toleranței, sub semnul iubirii universale, așa cum o propovăduia Sfântul Apostol Pavel. În viață, de cel mai mare ajutor mi-a fost credința, pe care nu am părăsit-o și de la a cărei învățătură nu m-am abătut. Respect oamenii care au o credință, indiferent care este aceasta”

„Demografie, Excerpta et Selecta”, Editura Enciclopedică, 1996

PREMIILE ACADEMIEI ROMÂNE

Este laureat al Premiului Academiei „Ion Ionescu de la Brad” (împreună cu prof. M. Biji), pentru monografia „Uzinele I. C. Frimu - Sinaia” (1958). Al doilea premiu al Academiei Române a fost acordat pentru cartea „Demografie și Etnografie” (1986), scrisă în colaborare cu dr. Ion Ghinoiu.

Vasile Ghețau

„Opera științifică a Profesorului Trebici este impresionantă, nu numai prin numărul de lucrări publicate dar și prin domeniile abordate. Ea acoperă ariile demografiei, statisticii, economiei, etnografiei, sociologiei, istoriei. Domeniul în care Profesorul s-a simțit cel mai bine este însă cel al demografiei. Caracterul interdisciplinar al acestei științe corespunde de fapt solidei sale pregătiri universitare și vastei sale culturi generale ”

Revista Română de Sociologie, 1999

Dumitru Sandu

„Stăpânind câmpuri întinse de evenimente, cu percepția clară a efemerului care le este specific, Profesorul Vladimir Trebici a încercat să construiască durabil (...) Recunoștea ușor în toată dragostea sa pentru ordine, continuitate și credință spiritul Bucovinei din care venea, lumea valorilor morale care întemeiază existența noastră ca popor”

Revista Română de Sociologie, 1999

CĂRȚI, ARTICOLE ȘI STUDII PUBLICATE DE VLADIMIR TREBICI

- „Manual elementar de statistică industrială”, 1950;
- „Curs de statistică teoretică pentru învățământul superior”, în colaborare, 1950;
- „Dicționar statistic-economic”, 1962 și 1969 (redactor responsabil);
- „Curs de statistica populației”, ASE, 1970;
- „Populația României și creșterea economică”;
- „Studii de demografie economică”, 1971;
- „Populația mondială”, 1974;

- „Mică enciclopedie de demografie”, 1975;
- „La population de la Roumanie et les tendances démographiques”, 1976 (franceză, engleză, spaniolă);
- „Demografia orașelor României” (în colab., 1977);
- „Demografia” (tratat), 1979;
- „Ce este demografia?”, 1982;
- „Mică enciclopedie de statistică” (în colaborare), 1985;
- „Demografie și etnografie” (în colaborare), 1986;
- „Demografia teritorială a României” (în colaborare), 1986;
- „Populația Terrei. Demografie mondială”, 1991;
- „Genocid și demografie”, 1991;
- „Bucovina. Populația și procesele demografice” (1775-1993), 1994.

Articole publicate în Revista Română de Statistică

- Delimitarea formelor evidenței economice generale (co-autor), 1957
- Metodele matematice în economie și statistică, 1959
- Analiză statistică (principii și procedee), 1960
- Demografie și statistică demografică, 1966

- Aspecte ale fenomenelor demografice pe regiuni, 1966
- Probleme demografice în țările subdezvoltate (co-autor) 1969
- Metoda sondajului statistic: istoric, concepte, noțiuni, 1969
- Teorii moderne despre populație, 1970
- Populația mondială, 1971
- Structura demografică a orașelor României (co-autor), 1973
- Populația globului, 1974
- Populația mondială, prezent și perspective, 1982
- Statistica românească: inovație și continuitate, 1990

VLADIMIR
TREBICI

Demografia

Editura științifică și enciclopedică